

**Oświadczenie złożone
przez senatora Leszka Piechotę
na 25. posiedzeniu Senatu
w dniu 9 stycznia 2013 r.**

Oświadczenie skierowane do minister edukacji narodowej Krystyny Szumilas

Szanowna Pani Minister!

Statut jest jednym z najważniejszych dokumentów regulujących działalność szkoły lub placówki funkcjonującej w systemie oświaty. Zawiera m.in. zasady oceniania wewnątrzszkolnego, kary i nagrody, prawa i obowiązki ucznia, kompetencje organów szkoły i wiele innych istotnych dla funkcjonowania szkoły uregulowań. Ten podstawowy dla rodziców i uczniów dokument niewątpliwie powinien być zgodny z prawem.

Zdarza się jednak, że niektóre przepisy statutów są sprzeczne z prawem albo też statut nie zawiera tych uregulowań, które powinien. Problem ten zgłaszają rodzice i uczniowie. Organem uprawnionym do wprowadzenia zmian w statucie jest rada szkoły, a jeśli nie funkcjonuje w danej szkole, to jej kompetencje przejmuje rada pedagogiczna.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Minister z zapytaniami:

– jakie uprawnienia mają rodzice i uczniowie, którzy stwierdzają, że ich zdaniem statut jest niezgodny z prawem?

– jakie kompetencje ma dyrektor szkoły, w której rada szkoły uchwali niezgodne z prawem zmiany w statucie?

– czy kurator może wydać zalecenie dyrektorowi szkoły, aby dokonał stosownych zmian w statucie uchwalonym przez radę szkoły?

Rada szkoły, rada pedagogiczna i dyrektor to trzy różne organy, z których każdy ma inne kompetencje. Rada szkoły nie jest podporządkowana służbowo dyrektorowi. Nasuwa się więc pytanie: czy w przypadku stwierdzenia w statucie niezgodności z prawem stosuje się tylko tryb postępowania administracyjnego przewidziany w art. 60 ust. 3 ustawy o systemie oświaty?

Ponadto proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie: jaki organ uchwała zmiany w statucie w przypadku np. jednooddziałowego przedszkola, w którym jest zatrudniony tylko dyrektor i nie ma ani rady szkoły ani też nie tworzy się rady pedagogicznej? Przepisy oświatowe nie zawierają uregulowań, jak postąpić w takim przypadku, a tego typu przedszkoli jest dość dużo. Bywa, że w takiej sytuacji zmiany uchwała rada gminy. Pojawia się pytanie: na jakiej podstawie? Organ prowadzący tylko nadaje pierwszy statut, a zmiany uchwała albo rada szkoły, albo rada pedagogiczna.

W przypadku przedszkoli, szkół i placówek niepublicznych problem jest bardziej skomplikowany. Zgodnie z art. 82 ust. 4 pkt 2, w związku z art. 82 ust. 2 pkt 4 nadzór legalnościowy nad statutem szkoły lub placówki niepublicznej sprawuje jednostka samorządu terytorialnego dokonująca wpisu do prowadzonej ewidencji. Odpowiedni organ wydaje decyzję o odmowie wpisu do ewidencji m.in. wówczas, jeżeli statut szkoły lub placówki jest sprzeczny z obowiązującym prawem i mimo wezwania nie został zmieniony. Zdarza się jednak, że szkoła (placówka, przedszkole) została wpisana do ewidencji, a postanowienia statutu są sprzeczne z prawem. Czy w tym przypadku ma zastosowanie art. 83 ust. 1 pkt 4, zgodnie z którym wpis do ewidencji podlega wykreśleniu w przypadkach dokonania wpisu z naruszeniem prawa? Wydaje się to zbyt radykalnym działaniem, ale w ustawie o systemie oświaty nie ma innego trybu.

Jaki tryb postępowania należy przyjąć w przypadku stwierdzenia, że statut niepublicznego przedszkola, niepublicznej szkoły lub placówki jest sprzeczny z prawem? Kto jest uprawniony do dokonywania zmian w statucie szkoły lub placówki niepublicznej: wyłącznie osoba prowadząca czy też inny organ, np. rada pedagogiczna?

Z poważaniem
Leszek Piechota